

Munkebo Kulturhus Musikgruppen Oasen

24. JANUAR 2015

Med ytringsfriheden på vågeblus.

Af Ove Eriksen

Lad det være sagt med det samme: dette er ikke et indlæg i den debat om ytringsfrihed, der blussede op efter de forfærdelige hændelser i Paris for knap 3 uger siden. Nej, i stedet skal vi 75 år tilbage i tiden, for da blev ytringsfriheden ikke bare sat på prøve, men decideret på vågeblus.

I 1940 blev Danmark besat af tyske tropper, og i kølvandet på besættelsen fulgte en lang række indskrænkninger i befolkningens adgang til at udtrykke sig frit. Men trods den tyske censur lykkedes det for nogle meget kreative mennesker at få deres tanker og holdninger ud på tryk og i tale.

Den mest kendte af disse skribenter var arkitekten og samfundskritikeren Poul Henningsen (PH), der også var forfatter til en række revyer under krigen. Alle tekster undergik en nøje granskning hos censuren, så det var nødvendigt at være uhyre opfindsom for at undgå et forbud.

Med sig som komponist havde PH, Kai Norman Andersen, en af de mest produktive danske komponister gennem tiden, med flere end 900 melodier på samvittigheden. En uendelig række af disse er evergreens, som kendes af snart sagt alle og enhver. Det blev sagt om ham, at havde han været født i USA

i stedet for i København, havde han været verdensberømt.

At det så ofte var datidens største revy navn, Liva Weel, der foredrog viserne, var kun med til at løfte produktionen helt op til stjernerne.

Koncerten i Munkebo Kulturhus med trio'en "Et letsindigt ord" havde sit udgangspunkt i besættelsestidens tekster og melodier, så naturligvis var supertrioen PH-KNA-LW i fokus.

Melodierne i første afdeling hørte til i den mere eftertænksomme del: "De gratis glæder", "Jeg ku' bli' nåed' så 1-2-3", "Man binder os på hånd og mund" og den smukke "I dit korte liv", som afsluttede første del.

Undervejs havde vi også hørt Kaj Munks "Den blå anemone", der ligeledes er skrevet under krigen; Kai Norman Andersens "Man bli'r så glad, når solen skinner" og "Den lille lysegrønne sang", som Ulrik og Gerda Neumann sang på Apollo-teatret i krigens første år.

Der var også en tysk sang på repertoire. Sangen "Lilli Marleen" er skrevet i 1939 og kan tolkes som en ung soldats triste tanker om, at han ikke kommer hjem igen. Den blev først en kæmpefiasko i Tyskland, og propagandaminister Joseph Goebbels kaldte sangen "pessimistisk og morbid", for det var naturligvis helt utænkeligt, at en tysk soldat ikke skulle overleve krigen!

Af forskellige kanaler kom melodien englænderne for øre og blev en landeplage med engelsk tekst. Premierminister Winston Churchill udtalte, at "Den sang er det eneste gode, der er kommet ud af Nazi-Tyskland". Også i Danmark blev sangen populær, her med en meget ironisk tekst om, hvad man skulle gøre ved de førende nazibosser.

Her i pausen mellem de to afdelinger er det måske på sin plads at nævne orkestrets medlemmer: Karoline Budtz bar os igennem alle sangene, men fik også lejlighed til at håndtere forskellig slag- og rytmeinstrumenter undervejs. Hvordan man kan slå forskellig rytme med hænderne og samtidig koncentrere sig om at synge, går over min forstand. Det er måske det, man kalder multitasking.

Jens Christian Kwella var guitaristen i trio. Udover at være fremragende på sit instrument, var han også storytelleren, der bandt programmet sammen og fortalte den historie, der knyttede sig til de enkelte sange. Sidste medlem af gruppen var bassisten Kim Mikkelsen, der ligeledes mestrede sit instrument til fuldkommenhed.

Det burde være overflødigt at nævne, at det hele foregik med charme, selvtillid og overskud.

Anden halvdel af koncerten var helliget mere swingende toner. Krigstiden var nemlig også swingtid, men i Tyskland var "Swing Tanzen verboten". I Danmark var man ikke så restriktiv, så der måtte gerne både spilles og danses swing.

Det måtte der også til koncerten, men vi nøjedes nu med at lytte. Så vi fik Svend Asmussens "Hvad er swing", Fats Wallers "Honeysuckle Rose", Leo Mathiesens "Take It Easy, Boy Boy" og Cole Porters "My Heart Belongs To Daddy".

I den lettere genre var der genhør med "Alle går rundt og forelsker sig" af Kai Norman Andersen, "Så'n var det ikke i 90erne" af Epe og Aage Stentoft og "En yndig lille fjer" fra Gerda og Ulrik Neumanns repertoire.

En ikke så kendt, men finurlig tekst af PH og KNA fik vi også, nemlig "Så slår to hjerter sødt i samme takt", hvori to af tidens kendte danske nazister var nævnt ved navn. Teksten blev sendt til censuren i Tyskland, men fik – til de to nazisters store fortrydelse – lov at passere. Det kunne måske være, at tyskerne også var trætte af Vilhelm Petersen og Frits Clausen og syntes, at de havde godt af at få en lille én over næsen.

Selvfølgelig skulle der et ekstranummer til, og hvad var mere passende end Vera Lynn-krigsklassikeren over dem alle: "We'll Meet Again". Og det gør vi gerne, hvis vi en anden gang skulle blive budt på Et Letsindigt Ord.

Stor tak til Oasen for endnu en storartet koncertoplevelse.